

Hvad kan de mange nye planer for stedsudvikling?

I et nyt forskningsprojekt "Udviklingsplanlægning i Danmark – planlægningsrum for bæredygtig stedsudvikling" vil forskere fra Aalborg Universitet se nærmere på et udbredt fænomen i dansk stedsudvikling og planlægning: de mange ikke-lovbundne/frivillige strategier og planer der laves af især kommunerne for bedre at nå ud til borgere, foreninger, investorer osv. i bydele, mindre byer, landsbyer, osv. Disse planer er ofte forløbere for ændringer i kommuneplanen og lokalplaner, og mange planlæggere opfatter det efterhånden som om, at det er herigennem, at den egentlige planlægning foregår.

Af projektleder og lektor Carsten Jahn Hansen, institut for Bæredygtighed og Planlægning, Aalborg Universitet

Velfungerende byer og lokalsamfund med høj livskvalitet er afgørende for menneskers trivsel i hverdagen og samtidig for evnen til at imødegå både klimaforandringer og ønsker om mere balanceret udvikling af landet. Det kræver et øget fokus på bæredygtig stedsudvikling i mange og mere målrettede sammenhænge – i bydele, bymidter, mindre byer, kystbyer, ø-samfund, landsbyer, landområder, mv. Der er behov for skabelse af bedre rammer og samarbejder for udvikling i sådanne overskuelige helheder, så de på samme tid kan løfte lokalsamfundet og bidrage til grøn omstilling.

Koordination påkrævet

I praksis kræver det en omfattende koordination mellem udviklingsaktører, kommuner, lokalsamfund og miljøinteresser. Det forudsætter dannelse af de rette "planlægningsrum", hvor der fokuseres på etablering af forpligtende samarbejder, koordinering mellem flere strategier og plantyper, fastholdelse af ejerskab og eksekveringsredskaber. Det betyder bl.a., at der bør skabes bedre koblinger mellem frivillige udviklingsplaner,

helhedsplaner, masterplaner (her samlet kaldet "udviklingsplanlægning"), investortunge projektplaner, og kommune- og lokalplanlægning. Der er opstået et væsentligt behov for bedre integration af de mange ikke-lovbundne og lovbundne planlægningsindsatser omkring "stedet" i fælles og tværgående planlægningsrum, hvor myndigheder, borgere, interesseorganisationer og investorer indgår i gensidig forpligtelse.

Hjælp til planlæggere

Forskningsprojektet afdækker udfordringer og muligheder ved anvendelse af udviklingsplanlægning i Danmark. Der fokuseres på viden og praksis, der er opstået omkring dannelse af forskellige typer af uformel og ikke-lovbunden planlægning, og hvordan dette kan bidrage til en mere situations- og stedsbaseret planlægning. Hensigten er at hjælpe planlæggere og udviklingsmedarbejdere til at skabe overskuelige planlægningsrum for bæredygtig stedsudvikling, der er strategiske, borgernære og realiserbare.

Projektet vil kortlægge og analysere hidtidige erfaringer i Danmark i forskellige typer af kontekst, inddrage

viden og forskning vedr. transformation af steder, områder og lokalsamfundsudvikling samt følge aktuelle udviklingsplanlægningsprocesser mhp. interaktion. På baggrund af dette vil projektet inspirere til forskellige indgange til dannelse af tilpassede planlægningsrum for bæredygtig stedsudvikling bl.a. gennem øget opmærksomhed på lokale fællesskaber, forpligtende lokal organisering og stedsledelse.

Følg projektet

Henvendelser vedr. projektet til Carsten Jahn Hansen, Henrik Halkier og Laura James, alle Aalborg Universitet og Maria Aaen, Dansk Kyst- og Naturturisme. Projektet finansieres af Realdania, Aalborg Universitet og Dansk Kyst- og Naturturisme. Man vil løbende kunne følge projektet på Realdanias hjemmeside.